

Verlag 2^e Expertbijeenkomst Aspergillus, 4 april 2015 Utrecht

Aanwezigen: art. 10.2.e pers. geg. en art. 10.2.e pers. geg. (RIVM), art. 10.2.e pers. geg. (CTGB), art. 10.2.e pers. geg. (KWR), art. 10.2.e pers. geg. (WUR-PRI), art. 10.2.e pers. geg. (Radboudumc), art. 10.2.e pers. geg. (UU-Faculty of Veterinary Medicine, EFSA), art. 10.2.e pers. geg. (CLM, voorzitter). Verslaglegging CLM.

Afgemeld: art. 10.2.e pers. geg. (WUR), art. 10.2.e pers. geg. (Radboudumc). art. 10.2.e pers. geg. (microbioloog van Compostbedrijf art. 10.2.e pers. geg.) heeft aangegeven niet deel te nemen aan de expertbijeenkomst, omdat dit geen corebusiness voor hen is.

1. N.a.v. verslag van de vorige expertbijeenkomst

art. 10.2.e pers. geg. heeft contact opgenomen met filmmaker art. 10.2.e pers. geg., die een mini-documentaire over resistente schimmels heeft gemaakt en waaraan art. 10.2.e pers. geg. hebben meegewerkt. Bij de eerste expertbijeenkomst is de mini-documentaire bekeken en er was discussie over de inhoud. art. 10.2.e pers. geg. regelt een overleg tussen art. 10.2.e pers. geg.

Op basis van de resultaten van het colloquium Aspergillus resistentie (2-3 maart) wordt door art. 10.2.e pers. geg. gewerkt aan een publicatie.

Aanvulling op de criteria voor hotspots is de hoge dichtheid:

Een hotspot is een locatie waar:

- A.fumigatus resistentie kan ontwikkelen
- Een hoge selectiedruk bestaat op resistente A.fumigatus.
- Waar de meeste genetische diversiteit in A. fumigatus wordt aangetroffen (met name ook de sexuele cyclus).
- **Aanvulling: met een hoge dichtheid aan A.fumigatus.**

Verder kan het ook nodig zijn om bepaalde locaties en materialen te bemonsteren, die niet/beperkt aan alle criteria voldoen. De reden om deze toch mee te nemen is dat er maatschappelijke/politieke vragen leven over de rol van deze locaties in ontwikkeling en verspreiding van resistente A.fumigatus. Het onderzoek moet kunnen aangeven of de zorgen terecht of onterecht zijn. Denk aan ziekenhuizen en houtverduurzaming.

art. 10.2.e pers. geg. is nagegaan in welke mate de chemische groep van isothiazolinonen een vergelijkbare werking hebben als de triazolen. Dit blijkt volgens de experts van CTGB niet het geval te zijn. Het is een ander type verbinding en ze worden niet ingezet tegen schimmels. Ze doet nog een dubbelcheck om dit 100% te verifiëren.

art. 10.2.e pers. geg. heeft van de Aspergillus-onderzoekers uit Rothamsted een mail gehad met de uitnodiging voor de wetenschappelijke adviesraad. Zij zijn gestart. Hun invulling van het onderzoek is (nog) niet bekend.

2. Hotspots

CLM heeft sinds de 1^e expertbijeenkomst de excelfile met hot spots deels verder aangevuld op basis van eigen kennis en raadpleging van anderen. In deze 2^e bijeenkomst hebben we aan de hand van de Excelfile de verschillende potentiële hotspots besproken. We hebben veel aandacht besteed aan de dierlijke kant, ook omdat art. 10.2.e pers. geg. (die de 1^e bijeenkomst er niet bij kon zijn) daarover extra kennis inbracht. We hebben voor de veehouderij, plantenteelt, ziekenhuizen, en materialen grofweg een prioritering aangebracht (zie ook excelfile).

prioritering veehouderij:

1. Rundveehouderij: hele keten van voerproductie – kuilen – stal – dieren – mest-bierbostel
2. Paardenhouderij: ook de hele keten (veel publieke aandacht)
3. Kalverhouderij, pluimveehouderij, varkenshouderij, geitenhouderij.
4. Kleine huisdieren: papegaaien

prioritering plantenteelt (grofweg, minder uitgebreid besproken)

1. Bollenpelafval: keten van pelafvalhoop tot toepassing op land

2. Biobak tot compostering
3. Fruitteelt (appels/peren, aardbeien): afvalstromen gedompeld fruit
4. Sierteelt onder glas (potplanten, chrysanthen): grond, biofilm in waterbassin
5. Graszaad/graszodenteelt/grasteelt: afval en hooi
6. Composteerbedrijf groenafval: ingangsmateriaal tot eindproduct
7. Planten van tuincentrum tot vensterbank

prioritering ziekenhuizen:

1. Patienten met Aspergillus (hoesten)
2. Luchtmetingen in ziekenhuizen

prioritering materialen:

1. Houtverduurzaming (waarschijnlijk geen hotspot, maar wel publieke aandacht)
2. Badkamers: kit, verf (waarschijnlijk geen hotspot, maar wel publieke aandacht)

Op basis van wat we nu hebben besproken zullen we:

- een aantal vragen verder uitzoeken (zie notities in excelbestand)
- in klein comité een prioriteitenlijst maken
- een takenlijst maken met wie wat verder in detail uit zoekt
- op basis van dit voorwerk een concept meetplan opstellen dat we in de volgende expertbijeenkomst in juni bespreken en vaststellen.

3. Vervolgacties en afspraken

- art. 10.2.e pers. geg. legt een link met bestaande rundveemest- en kuilvoermonsters bij het lab in Deventer en met het bemonsteringsplan voor dit jaar. Kuilmonsters die nu genomen worden en waarin Aspergillus wordt, worden apart geconserveerd.
- art. 10.2.e zal met art. 10.2.e pers. geg. afstemmen of in bestaande monsters al metingen van resistentie gedaan kan worden, als eerste indicatie.
- art. 10.2.e pers. doet dubbelcheck op werking isothiazolinonen, op azolenbebruik in vloerbedekking en kleding en op de toelating van azolen in katten en verf in andere EU-lidstaten.
- art. 10.2.e legt een link met indoor schimmelmetingen bij CBS.
- art. 10.2.e pers. geg. gaan na welke middelen worden gebruikt in de houtconservering (recente RIVM-studie)
- art. 10.2.e pers. gaat na welke residugegevens van azolen op producten en resten van gewassen beschikbaar zijn bij NVWA/RIVM
- art. 10.2.e pers. neemt contact op met laboratorium dat bestrijdingsmetingen uitvoert, om samen na te gaan op welke manier verschillende materialen bemonsterd kunnen worden.
- CLM zoekt een aantal vragen tav mogelijke hotspots verder uit (zie exelfile)
- art. 10.2.e pers. overlegt met art. 10.2.e pers. en opdrachtgever VWS over het instellen van klankbordgroep met de opdrachtgever [na afloop van de bijeenkomst afgesproken door art. 10.2.e pers. geg.].

Volgende bijeenkomst

De expertgroep komt weer bijeen in juni. art. 10.2.e pers. stuurt daarvoor op korte termijn een datumbriefje rond.